

Svitanie

Číslo 3/2019

Ročník 18

Časopis farnosti sv. Michala Archanjela v Závode

Šéfredaktorka: Ivana Potočňáková

Redakčná rada: Pavol Černý, Samko Černý, Anna Diviaková, Mária Hollá, Veronika Prévajová, Peter Kudláč – farár, Alena Pavelková, Gabriela Tarasovičová

Jazyková korektúra: Anna Mäsiarová

Tlač a grafika: Tlačiareň Luna, Moravský Svätý Ján

Vydavateľ: Farský úrad Závod, www.zavodfarnost.sk.

Vydávané pre vlastnú potrebu.

Dozrejm v láske

Výročie posvätenia nášho farského kostola a zároveň sviatok patróna nášho kostola a farnosti sv. archanjela Michala pripadá na koniec septembra. A to je čas, kedy už zbierame úrodu zo záhradiek, sadov, viníc či polí. Jedným slovom – jeseň. V prírode sa prejavuje dozrievaním plodov, ich opadávaním i žltnutím a opadávaním lístia.

Jeseň však nie je iba v prírode – v živote rastlín, ktoré dozrievajú a ich telá postupne odumierajú. O jeseni môžeme istým spôsobom hovoriť aj v živote človeka. Aj človek po narodení postupne rastie, učí sa, dozrieva a časom prichádza do štádia života, kedy by mal prinášať úrodu a nakoniec aj odumiera. V tomto roku si to zvlášť uvedomujeme, keď v našej farnosti vidíme nepomer medzi novým životom (14 pokrstených – zatiaľ) a úmrtiami (24 pochovaných). Len pre zaujímavosť, minulý rok bol ten nepomer opačný 33:25 za celý kalendárny rok.

V živote človeka je to však na rozdiel od prírody trochu inak. Ľudská zrelosť totiž nezávisí od veku, ale od toho, ako sa dokážeme pripodobniť Kristovi – predovšetkým čo sa týka dokonalosti v láske. Z minulosti poznáme mnohých svätcov, ktorí sa celkom pripodobnili Pánu Ježišovi v dokonalosti lásky. Dozreli, Pán Boh si ich odtrhol z tohto pozemského života a prijal ich do večnej slávy – povedali by sme – už v kvete mladosti. Poznáme sv. Teréziu od Dieťaťa Ježiša, sv. Domi-

nika Savia, sv. Lauru Vicuňu, sv. Alojza Gonzágu, blahoslaveného Piera Giorgia Frassatiho, Máriu Goretti, sv. Štefana, sv. Tarzícia... a mnohých ďalších.

Rovnako v tom našom živote nejde o to prežiť dlhý život, ale prežiť naplnený život. Naplnený Božou láskou dávajúc ju ďalej. Bolo by krásne, keby sme si toto všetci dokázali uvedomiť. Zvlášť teraz, keď si pripomíname deň, v ktorý sa náš kostol pri jeho posviacke stal príbytkom živého Boha.

Je dobré, že máme kostol. Máme sa kde stretávať, sláviť obetu sv. omše, prijímať sviatosti, cez ktoré Boh celkom osobitným spôsobom vstupuje do nášho života. Bohu však záleží predovšetkým na tom, aby každý z nás bol chrámom jeho slávy. Aby v našich srdciach prebývala Kristova láska. Či mladí alebo starí – aby sme všetci dozreli k dokonalosti v láske a prinášali jej plody – ovocie dobrých skutkov.

Učme sa s Božou pomocou zbavovať nevráživosti, hnevu, neodpustenia, pomstychtivosti, sebeckta, vypočítavosti, lakomstva, chamtivosti, pohodlnosti, lenivosti, zloprajnosti, ohovárania, neviazanosti... Naopak, učme sa v Ježišovej škole evanjelia pravej, čistej, obetavej radostnej lásky.

Keď potom príde čas našej životnej jesene, aby si aj nás Boh mohol odtrhnúť a s láskou nás preniesť na svoju oslavu vo večnom nebeskom chráme.

Veľa radosti v dosahovaní dokonalosti v láske a zo šírenia Božej lásky medzi bratov a sestry vám zo srdca praje

váš duchovný otec Peter.

Ružencom a svätou omšou vďaka za úrodu

Dňa 7. septembra sa už tradične zhromaždili veriaci zo širokého okolia v Národnej svätyni Bazilike Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne pri príležitosti osláv Mariánskych pobožností, tzv. Fatimskej soboty. Modlitbe svätého ruženca a svätej omši predsedal Mons. Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup – metropolita, ktorý sa v kázni zameral na význam židovskej soboty a kresťanskej nedele ako sviatočného dňa zasväteného Pánovi. Keďže Fatimská sobota v mesiaci september je vždy spojená s do-

Hlavným celebrantom svätej omše bol Mons. Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup – metropolita.

Nesieme, Pane, chlieb a víno, nesieme dary na oltár.

žinkovými slávnosťami a vďakou za úrodu, pripadla otcovi arcibiskupovi aj, ako sám hovorí, milá povinnosť, požehnať plody práce ľudských rúk a Božieho požehnania. Dary zeme spo-

lu s obetnými darmi prinášali pred oltár krojovaní veriaci zo Štefanova, Borského Mikuláša, Závodu, Radošoviec a Šaštína –Stráží.

Adam • Foto: Ludka Machová

Medzi krojovancami, ktorí prinášali dary zeme pred oltár, boli aj naši - závodskí.

Viera a ľudové kroje majú k sebe blízko. Nielen v našej obci, aj v ďalších v našom regióne. Podakovať sa za úrodu symbolicky, v odevu našich predkov, je pre mladých ľudí ctou.

Pešie putovanie utužuje spoločenstvo

Tak ako každý rok, aj tento sme si na sviatok Sedembolestnej Panny Márie privstali a o 5.45 h sme boli pred kostolom. Rozhodli sme sa do Šaštína na Národnú púť putovať pešo. Veľmi dôležitým a povzbudivým začiatkom púte bolo požehnanie od nášho pána farára Petra Kudláča.

Počas putovania sme mali niekoľko prestávok. Na jednej z nich sme sa stretli s našimi spolufarňákmi - cyk-

listkami. Na ďalších sme sa najedli a počas najväčšej prestávky sme sa spoločne pomodlili bolestný ruženec. Takéto pešie putovanie utužuje naše farské spoločenstvo. Modlíme sa spoločne, máme možnosť sa počas cesty porozprávať. Nie vždy sa to bežne dá. Na našej pešej púti je pozoruhodné aj to, že sú zastúpené všetky vekové kategórie.

Požehnanie na cestu pod svetlom lúčov v kostolnom parku je neodmysliteľnou súčasťou začiatku putovania.

Tradičná je aj spoločná fotografia na druhom zastavení pri kostolíku na Tomkoch.

Svätý ruženec znie hlasmi vyše dvadsiatky pútnikov na poslednom zastavení pri kaplnke. Do Šaštína zostávajú 3 kilometre.

Pri Bazilike Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne sme sa stretli s ostatnými farníkmi, ktorí prišli autami, vlakom alebo na bicykli. Usadili sme sa na deky a naplno sme sa ponorili do sv. omše, ktorá začala len chvíľočku po našom príchode. Slávnostným kazateľom bol Mons. Vladimír Fekete, apoštolský prefekt v Azerbajdžane. Po skončení sv. omše sa postupne ľudia začali poberať domov. Pešo, na bicykli, vlakom, autom, autobusom. No každý s presvedčením, že 15. septembra 2020 sa stretneme v Šaštíne opäť.

Mária • Foto: Richard a Ivana

Najmladším účastníkom pešej púte bol 4,5-ročný Peťko Matok (vľavo). Spolu s Jankou a Marekom zvládli 15-kiletrovú púť bez akéhokoľvek stonania a šomrania.

Smelý Peťko ohúril veľkých pútnikov hneď dvakrát. Prvý raz, keď na vyzvanie bez zaváhania zapieval celú pieseň Celá krásna si, Mária. A druhý raz, keď na otázku: kto ťa to naučil? Odpovedal: mobil!

Pešo, na bicykli, autom či autobusom – všetko jedno, 15. septembra je cieľ rovnaký!

Hlavným celebrantom tohtoročnej slávnostnej sv. omše bol otec arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský.

Máme eRko!

Velmi sa tešíme, že môžeme aj touto cestou oznámiť novinu. Naše detské spoločenstvo sa v septembri stalo súčasťou Hnutia kresťanských spoločenstiev detí – eRka. V súčasnosti eRko tvorí vyše 7000 detí a animátorov z viac ako 200 slovenských farností. V roku 1990 ho založili Evžen Valovič a Marián Čaučík. Ide o detskú organizáciu s celoslovenskou pôsobnosťou. Cieľom eRka je pomáhať pri výchove a neformálnom vzdelávaní detí a mladých ľudí. V eRku sa z nich stávajú zrelé kresťanské osobnosti podieľajúce sa na rozvoji spoločnosti.

Súčasťou väčšieho príbehu

Ako spoločenstvo budeme fungovať tak ako doteraz. Stretávať sa budeme pravidelne v Pastoračnom centre Božieho milosrdenstva. Občerstvenie, pitný režim aj dozor detí počas stretutia spoločenstva bude vždy zabezpečený. A predovšetkým zaujímavý a pútavý program!

Stať sa súčasťou eRka sme sa rozhodli najmä preto, lebo chceme byť jednotní s inými farnosťami, inými spoločenstvami. Je fajn stretávať sa vo farnosti. No my chceme byť súčasťou väčšieho príbehu. Chceme, aby

Spoločné aktivity učia deti spolupatričnosti.

deti vedeli, že na celom Slovensku sú rovnaké deti. Také, ktoré túžia byť v spoločenstve. Chcú kráčať životom spolu s Ježišom. Chceme sa navzájom stretávať a podporovať.

Aj my, animátorky, sa budeme vzdelávať na rôznych školeniach. Budeme dostávať podporné materiály, aby sme deti dokázali naplno sprevádzať na ich ceste k osobnej zrelosti, službe druhým a k rozvoju duchovného života.

Nie každý hrdina má plášť

Témou eRka pre školský rok 2019/2020 je: Aj ty si hrdinom. Pôjde o uvedenie si hrdinstiev každodennosti. Nie každý hrdina musí mať plášť. Ako téma hovorí, hlavné čnosti, ktoré preverujú skutočného hrdinu sú: pokora, odvaha a vernosť. Ako konkrétne sa my do tejto témy zapojíme, zverejníme pred Vianocami.

Prvou akciou eRka, do ktorej sa zapojíme, je Detský čin pomoci. S deťmi vyrobíme rôzne výrobky – ručne vyrábané mydlá, čajové sviečky, darčeky, háčkované predmety, koláče. V niektorú nedeľu v októbri budeme výrobky spoločne predávať po oboch sv. omšiach za dobrovoľný príspevok. Celý výťažok zbierky pošleme Tomášovi Rusňákovi do Kene na potreby centra sv. Filipa Neriho Streetboys v Kisumu. Vopred ďakujeme všetkým, ktorí sa rozhodnú nás a aj Tomáša takýmto spôsobom podporiť.

Pripomíname, že aj tento rok sa zúčastníme 25. ročníka Dobrej noviny. Koledovať budeme pravdepodobne na Štedrý deň, 24. decembra. Pozývame deti, aby sa k nám pridali! Súrne hľadáme aj sprevádzajúce osoby (musia mať min. 15 rokov) do jednotlivých skupiniek. Ozvite sa nám!

*Ak máte akékoľvek otázky, napíšte nám na erkozavod@gmail.com alebo sledujte našu facebookovú stránku **eRko Závod**, kde budú vždy najaktuálnejšie informácie a fotografie. Informácie o stretnutiach spoločenstva budú vyhlasované vo **farských oznamoch** a zverejnené na **plagátikoch** vonku na výveske a na nástenke pod chórom. Užitočné informácie o eRku, jeho cieľoch a akciách sú na www.zavodfarnost.sk a www.erko.sk.*

Založili sme eRko! To stojí za spoločnú fotografiu.

Deti túžia byť v spoločnosti. U nás v Závode aj v rovnakých obciach našej krajiny. A dozaista aj v mestách!

Deti, neváhajte sa k nám kedykoľvek počas roka pridať!

Akcie eRka, do ktorých sa plánujeme zapojiť:

- Detský čin pomoci (október 2019)
- Sviečka za nenarodené deti (2. november 2019)
- Dobrá novina (november + december 2019)
- Kolednícka vysielacia sv. omša v Bratislave (december 2019)
- Deň počatého dieťaťa (25. marec 2020)
- Arcidiecézna púť detí v Marianke (máj 2020)
- Vypni telku, zapni seba (máj/jún 2020)

Iné plánované akcie a výlety

- Katarínka (2019/2020)
- Abeland (2019/2020)
- Kurz prvej pomoci pre deti (II. polrok 2019/2020)
- Beseda pre deti - Tomáš Rusňák (apríl 2020)
- Tvorivé dielne (december 2019)

Mária a Slávka • Foto: Mária

Vidieť vd'ačnosť je úžasné

Vystupujú bez nároku na honorár. Presnejšie povedané – vyberú vstupné za predstavenie, aby ho vzápätí venovali niekomu, kto peniažky potrebuje viac ako oni. Včasoch, keď mnohí aktívne používajú frázu „zadarmo ani kura nehrabe“ existuje súbor, ktorý sa rozdáva. Doslova a do písmena.

Priamo na javisku

„Náš slogan a hlavný dôvod, prečo sme vznikli, je v jednej vete: Nie sme bohatí na peniaze, ale o to viac chceme byť bohatí v konaní dobra a svoj voľný čas venovať dobrým skutkom.“

Vedúca súboru Ochotníci z Kuchyne Alina Ondrejková na otázku, komu financie zo vstupného odovzdajú, prezradza celé súborové know-how: „Doposiaľ sme výťažok z každého nášho predstavenia venovali na dobročinný účel priamo v obci, v ktorej sme vystupovali. Na pomoc rodinám, chorým ľuďom, ako príspevok na liečbu či kompenzačné pomôcky. Je pre nás dôležité, aby diváci, ktorí si kupujú lístok na predstavenie, vždy vopred vedeli, komu jeho kúpou pomôžu. Peniažky odovzdávame hneď po vystúpení, priamo na javisku.“ V predposlednú júnovú nedeľu sa

Rozdávať radosť mnohonásobne. Ochotníci z Kuchyne sú v tom dobrí.

Ochotníci z Kuchyne predstavili s hrou Strašidlo aj v kultúrnom dome v Závode. Obec vďačne pomohla nájsť adresáta charitatívnej pomoci. Príjmom sa stal Tomáš Rusňák, náš misionár v Keni. Vedie centrum Sv. Filipa Neriho v meste Kisumu a v našom časopise pravidelne prinášame správy z jeho misie. Dar vo výške 246,30 € prevzala Tomášova mamka, Anička Rusňáková.

Dvíha ich z prachu ulice

Tomáš sa aktuálne stará o trinásť chlapcov vo veku 11 až 16 rokov. Chlapci prichádzajú do centra dobrovoľne, mnohí z nich nevedia čítať ani písať. Doma ich nič nedrží - chýba jedlo, zato prevláda bitka, promiskuita, alkoholizmus. Rodiny nie sú kompletne, často jeden z rodičov bez vysvetlenia odíde a bremeno výchovy detí nechá na toho druhého. Po smr-

ti niektorého z rodičov príbuzní jednoducho vyhodia chlapca na ulicu. Tínedžeri nemajú školu, prácu, zdravotné poistenie. Ťažkú situáciu riešia fetovaním. A takto, z prachu ulice, ich Tomáš dvíha a pozýva do centra Sv. Filipa Neriho. Učia sa tu manuálnym zručnostiam, spolupatričnosti, tímovému duchu. A nachádzajú motiváciu chodiť do školy. Niektorých to našartuje tak, že sa chcú raz stať pilotmi či architektmi. Zatiaľ sa však v centre učia piecť chlieb, obrábať záhradku či zašit si dieru na krátkych nohaviciach.

Na lepšiu budúcnosť

Prvá otázka, ktorú dostanú po príchode do centra Sv. Filipa Neriho, je: Chceš chodiť do školy? Po kladnej odpovedi dostanú uniformu, topánky a tašku so školskými potrebami. A zaplatené školné na celý rok. Na tento účel je určený aj výťažok z predstave-

Výťažok zo vstupného z predstavenia v Závode prevzala mamička misionára a naša pani kostolníčka Anna Rusňáková (na fotografii vľavo). Dar preberá z rúk vedúcej súboru ochotníkov Aliny Ondrejkovej.

nia Ochotníkov z Kuchyne. Divadelníci svojím predstavením Strašidlo urobili radosť hneď trikrát. Divákovi zabavili, seba potešili kvalitným divadelným výkonom a napokon pomohli Tomášovi v dávaní nádeje na lepšiu budúcnosť chlapcom z Kene.

Vidieť vďačnosť je úžasné

Ojedinelý prístup, ktorý zvolili Ochotníci z Kuchyne, vnucuje ďalšie otázky. Kde sa podarilo nazbierať toľko ľudí ochotných fungovať pre dobrý pocit? „Naše spoločenstvo funguje 2 roky. Sme prevažne mladé rodiny s deťmi. Na Troch kráľov sme sa posadili a celú myšlienku dali dokopy. Spolu so všetkými pomocnými rukami, nohami a zákulisím je nás 40,“ predstavuje ochotnícky súbor Alina Ondrejková.

Začínali s predstavením Kubo, na svoju druhú divadelnú sezónu si vybrali Strašidlo od Ferka Urbánka. „Baví nás to. Nie sú to síce tisíce, avšak vidieť vďačnosť ľudí, ktorým po predstavení vkladáme do rúk pomoc, je úžasné. Zároveň to obohacuje aj nás. Čo môže byť viac, ako vidieť dobrú úrodu za svoju námahu?“

Vystúpenie v Závode bolo pre ochotníkov tretie v tomto roku. Najbližšie ich čaká predstavenie pred sološnickým publikom. Pre čitateľov Svitania ešte prezradíme, že členom ochotníckeho súboru je aj Ľuboš Hurban, manžel Zlatky Hurbanovej – Hajdinovej (Pagacovej).

Ivana

Foto: obec Závod a archív T. R.

V centre Sv. Filipa Neriho v keňskom meste Kisumu sa chlapci učia variť, najobľúbenejším jedlom sú kukuričné placky.

Vráti sa bl. Titus Zeman do Závodu?

*V našom kostole máme **relikvie** viacerých svätcov. Predovšetkým sú to relikvie sv. Klementa, tretieho pápeža v poradí po sv. Petrovi. Nemáme ich na očiach, nachádzajú sa v hlavnom oltári, kam boli vložené pri posviacke nášho kostola v roku 1897. Ďalšie relikvie sú vsadené do bočných oltárov, nemáme však, komu patria. A napokon máme v našom kostole pozostatky sv. Faustíny Kowalskej a bl. Zdenky Schelingovej.*

Vedome riskoval život

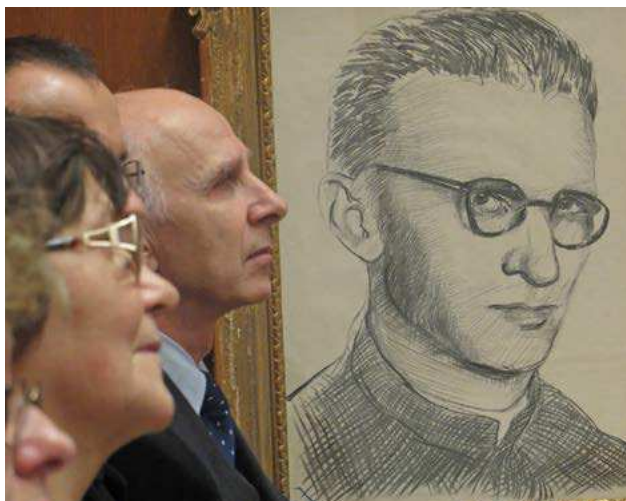
O relikvie teda u nás nie je núdza. S veľkou pravdepodobnosťou však ani jeden zo svätých, ktorých relikvie máme v kostole, nebol nikdy v Závode a ich život nebol nijako priamo spojený s našou farnosťou. Nedávno bol však blahorečený svätec, ktorý má k našej farnosti a obci veľmi blízko. Za blahoslaveného bol 30. septembra 2017 vyhlásený kňaz a salezián **Titus Zeman**. Muž, ktorý sa rozhodol žiť svoje povolanie rehoľníka a kňaza obetovaním za druhých tým, že prevádzal kňazov a rehoľníkov cez železnú oponu na vtedajší západ. Vedome takto riskoval vlastný život a slobodu.

Po Barbarskej noci

Čo má s tým spoločné naša obec? Veľmi veľa. Všetky jeho prechody v ťažkých 50. rokoch minulého storočia viedli priamo cez chotár našej obce. Od osady Húšky až k rieke Morave cez závodský chotár prevádzal bl. Titus Zeman kňazov a rehoľníkov, ktorí po Barbarskej noci už nemohli na Slovensku slobodne študovať teológiu a žiť v kláštoroch. Naša obec, náš chotár sa stali pre bl. Titusa Zemana miestom viery pri ceste na západ, miestom radosti pri ceste späť, ale i miestom strachu. A nakoniec miestom jeho kríža a mučeníctva. Bl. Titus Zeman vykonal dva úspešné prechody cez štátnu hranicu, pri ktorých zachránil 21 kňazov a rehoľníkov. Tretia výprava bola neúspešná, takmer všetkých v okolí našich lesov chytili. Bl. Titus Zeman bol kruto, ponižujúco a neludsky mučený a následne bol za špionáž a velezradu odsúdený na 25 rokov väzenia. S podlomeným zdravím ho podmienenčne prepustili na slobodu po 13 rokoch väzenia a 5 rokov na to, na následky mučenia a väznenia, zomrel.

O jednej „náhode“

Keď som čítal životopis bl. Titusa Zemana, uvedomil som si, ako je vý-

Synovec a zároveň birmovný syn Michal Radošinský (vľavo) je autorom niekoľkých publikácií o Titusovi Zemanovi.

znamne spojená naša obec s jeho misiou a mučeníctvom. Nie je to len náš chotár, ktorý bl. Titus veľmi dobre poznal, ale sú to i naši predkovia, ktorých stretával. V našej obci mal bl. Titus priateľov, ktorí mu pomáhali. Pred niektorými však musel utekať. Jednoducho, naša obec je nerozlučne spojená s dielom bl. Titusa Zemana. Aj preto som oslovil pána farára s návrhom, aby požiadal provinciu saleziánov o relikviu bl. Titusa. Pán farár Peter Kudláč súhlasil.

Na záver o jednej „náhode“, ktorá spája bl. Titusa a bl. Zdenku, aj jej relikviu máme v kostole. Kňaz, ktorému pomohla bl. Zdenka Schelingová na úteku, bol účastníkom tretej, neúspešnej výpravy bl. Titusa. Obaja zachraňovali toho istého kňaza. Následne sa bl. Zdenka dokonca pokúsila pomôcť k úteku samotnému bl. Titusovi a ďal-

ším kňazom. To už však bola od začiatku riadená akcia v réžii Štátnej bezpečnosti, kde sa do pasce chytila bl. Zdenka ochotná pomáhať. A začala sa jej krížová cesta.

Milí farníci, prosím vás o modlitbu za návrat bl. Titusa Zemana do Závodu. Nech je v našej farnosti vrelo prijatý.

Richard

Foto: archív

Modlitba k blahoslavenému Titusovi Zemanovi

Blahoslavený don Titus Zeman, milosrdný Boh nám dal v Tebe príklad vernosti v povolání, synovskej úcty k Sedembolestnej Panne Márii a horlivej lásky slúžiacej bratom a sestrám. Mnohým mladým ľuďom si pomohol naplniť svoje duchovné povolanie a pritom si sa neváhal obetovať za ich záchranu. Vyprosuj Cirkvi nové povolania do zasväteného spôsobu života a nám všetkým ochotu podporovať ich na tejto ceste nasledovania Krista. Blahoslavený Titus, oroduj za nás, aby sme pod ochranou Panny Márie verne kráčali po ceste nášho povolania a po skončení pozemskej púte sa mohli s Tebou naveky radowať z pohľadu na nášho Pána. Amen.

Manželia Hollí v talianskom Arezze: „Cítili sme sa ako doma!“

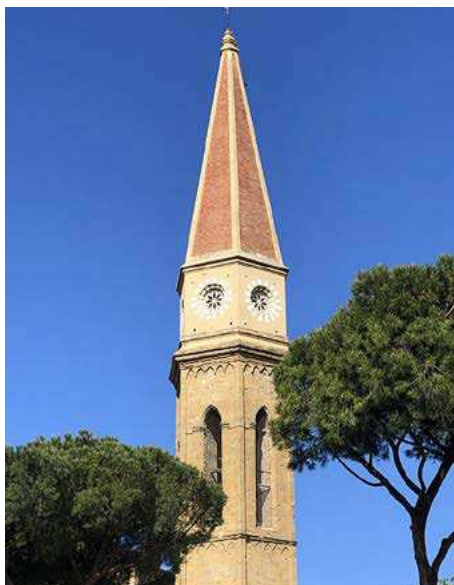
Rozhodol som sa vykonať tento rok púť do mesta Arezzo. Mal som na to dva dôvody. Prvý - z tohto mesta pochádza svätý Donát, ktorý bol biskupom mesta Arezzo. V meste je katedrála sv. Donáta a v oltári katedrály je relikvia tohto svätca. Pôvodne bol sv. Donát pochovaný v Arezze, neskôr bolo jeho telo prevezené na grécky ostrov Kefalónia. Odtiaľ putovalo

Ciel' našej púte, Katedrála sv. Donáta v Arezze.

Oltár s relikviami sv. Donáta.

Kostolná veža Katedrály Sv. Donáta v Arezze. Badáte tú podobu?

ako vojnová korisť Benátčanov do chrámu Santa Maria e San Donato na ostrove Murano pri Benátkach, kde je uložené v hlavnom oltári. Vlni som putoval na ostrov Murano a tento rok do Arezza za sv. Donátom. Tento svätec mi prirástol k srdcu. Až donedávna sme mali jeho sochu za železničnou stanicou, kúsok od miesta, kde celý život bývam. Druhým dôvodom mojej púte bola veža nášho kostola. Ako som sa dozvedel len nedávno, prototyp zvonice závodského kostola sv. Michala archanjela pochádza zo zvonice Katedrály sv. Donáta v meste Arezzo. Je teda možné spojenie medzi stavbou nášho kostola a sochou sv. Donáta. V rovnakom čase, ako sa staval náš kostol, bol postavený podstavec pod sochou.

Kostol plný mladých

Do mesta Arezza som putoval s manželkou v máji. Naša cesta viedla okľukou cez Florenciu, Luccu, Pisu, Sienu a Assisi. Kým sme teda dorazili do cieľa, navštívili sme veľa bazilík a katedrál, modlili sme sa pri relikviách a hrobch viacerých svätcov. Napriek tomu, keď sme dorazili do cieľa našej púte - do katedrály sv. Donáta, boli sme nadšení. Naše nadšenie však nepochádzalo ani tak z výzdoby katedrály, ale z birmovnej slávnosti, ktorá tu práve prebiehala. Katedrála bola plná mladých ľudí. Živý a nádherný spev nás neodolateľne vtahoval do deja slávnosti. Birmovná slávnosť bola dlhá, vysluhujúci otec biskup sa s každým mladým osobne porozprával. Katedrála je

Busta sv. Donáta za oltárom.

plná vzácných pamiatok. Nachádzajú sa v nej krásne vitráže, fresky Márie Magdalény od Piera della Francesca aj gotický náhrobok pápeža Gregora X. Nás však zaujímal predovšetkým hlavný oltár s relikviami sv. Donáta. Pri ňom sme sa modlili a zúčastnili sme sa na nedeľnej sv. omši. Za oltárom sa nachádza busta sv. Donáta. Ďalšiu bustu sv. Donáta sme našli v neďalekom starom románskom kostole.

Akoby jej z oka vypadla

Po katedrále sa naša pozornosť sústredila na kostolnú vežu. Ako by našej závodskej z oka vypadla! Presnejšie, je to naopak. Veža

Pod oltárom katedrály sa nachádza relikviár sv. Donáta.

v Arezze bola postavená o niekoľko storočí skôr. Obzerali a fotili sme ju hádam zo všetkých strán. A naozaj sme sa pri nej cítili ako doma. V katedrále je malý obchodík so suvenírmami. Našiel som tu viacero vyobrazení sv. Donáta a dozvedel som sa, že jeho relikvie sú nielen v chráme Santa Maria a San Donato na ostrove Murano pri Benátkach a v katedrále v Arezze, ale aj v Ostii pri Ríme. Ak budem niekedy nablízku, určite navštívim i toto miesto uloženia ostatkov svätca. Svätý Donát, oroduj za nás!

Text a foto: Richard

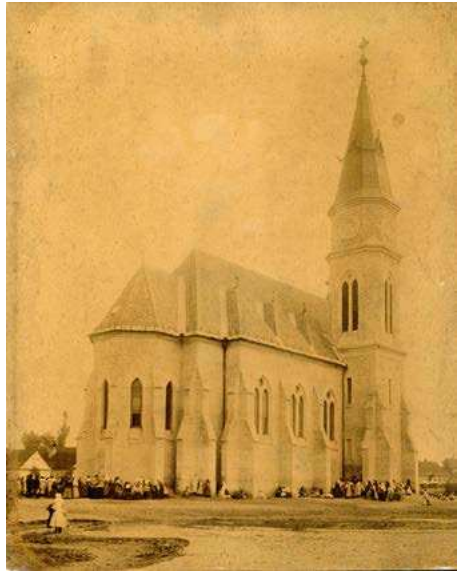

ZAŽITNUTÉ OKAMIHY

Výkon, ktorý nemá obdobu

Každoročne na Michala - 29. septembra – slávime v našej farnosti hody. V tomto roku si pripomínáme 122. výročie posvätenia Kostola svätého Michala archanjela. Čo vieme o časoch, v ktorých naši predkovia začali a dokončili najväčšiu a azda najdôstojnejšiu stavbu v našej dedine?

Podarilo sa. Najväčšie stavebné dielo v obci, do ktorého jej obyvatelia vložili množstvo námahy, času, materiálu, peňazí a predovšetkým úcty k Spasiteľovi, stojí.

Majestätny, dôstojný, pozývajúci vstúpiť a ponoriť sa do modlitby. Veľké Pán Boh zaplať vám, naše prastarenky a prastarečkovia, za tento dar nastávajúcim generáciám.

- Za panovania Márie Terézie sa začala uplatňovať požiadavka, aby cintoríny boli mimo intravilánu a nie pri kostoloch. V Závode bol cintorín práve pri kostole. Navyše už nestačil kapacitou. Býval preplnený, slobodní chlapci museli počas svätej omše stáť za oltárom.
- V čase pôsobenia správcu farnosti Jána Ťažkého sa teda začalo s výstavbou nového kostola. Projektovali ho a stavbu dozorovali talianski architekti. Výstavba bola náročná - staveb-

nú parcelu tvorilo jazero.

- Podľa pôvodných plánov mal mať chrám dokonca dve veže.
- Ruku k dielu priložil každý v dedine. Ľudia sa prácou nechali strhnúť a predviedli výkon, ktorý nemá v dejinách obce obdobu. Štvorročná stavba novogotického kostola bola ukončená 29. septembra 1897 jeho vysvätením. Kostol je zasvätený sv. Michalovi archanjelovi.

Ivana • Foto: archív Obce Závod

NA VESELÚ NÔTU

Ateista rybárči pri jazere Loch Ness, keď odrazu jeho čln napadne lochnesská príšera.

Jedna rana chvostom a chlapík aj s člnom vyletí desať metrov do vzduchu. Príšera otvorí papuľu, aby ho zožrala. On v údese zareve:

„Bože, pomôž mi!“

V tom sa všetko zastaví, chlapík visí len tak vo vzduchu a z neba sa ozve hromový hlas:

„Myslel som, že vo mňa neveríš!“

„Ale no tak, Bože, nerieš to! Pred dvoma minútami som neveril ani v lochnesskú príšeru!“

Krokodíl vystrčí hlavu z vody a pýta sa rybára:

„Berú, berú?“

„Ale kdeže, ani ťuk.“

„Tak sa na to vykašli a pod sa okúpať.“

Príde ateista do kostola, obzerá sa, nevie sa vynadávať. Odrazu ukáže na obraz:

„Kto je to?“

„To je predsa Ten, čo nám dáva chlieb náš každodenný,“ poučí ho kostolník.

„Jaj, to je pekáť?“

Kňaz hovorí na omši veriacim:

„Budúcu nedeľu budem mať kázeň o klamstve a chcem, aby ste si všetci prečítali sedemnástu kapitolu Markovho evanjelia.“

O týždeň neskôr sa pred kázňou pýta, kto si čítal sedemnástu kapitolu. Zdvihnú sa všetky ruky v kostole. Kňaz s úsmevom hovorí:

„Marek má len šesťnásť kapitol. Takže teraz by som začal tú kázeň o hriechu klamstva...“

Pripravil: Pavol

Roky do kostola na „kole“

*Poznáme to asi všetci – v nedeľu dopoludnia vypneme sporák či televízor, vyleštíme topánky a náhlime sa do kostola. Peši, na bicykli či autom. Na rannú či na „hrubú“. Po svätej omši sotva namočíme prsty do svätenej vody a už uháňame za povinnosťami. A popri nich sme si možno ani nevšimli, kto sedel vedľa nás v kostolnej lavici. Alebo komu sme podávali ruku na znak pokoja. A pritom náš chrám je plný vzácnych ľudí, ktorí pracujú či žijú na Božiu slávu. Svetská pýcha či ľudská chvála pre nich nie sú hodnotou. Rubriku Poznáme sa z kostolných lavíc sme otvorili preto, aby sme sa vo farnosti lepšie spoznali. Aby sme poznali ľudí, ktorí svoje dary premieňajú na radosť iných. Prinášame vám dnes ďalší rozhovor. Zhovárame sa s pani **Teréziou Húškovou**. Mnohí ju poznajú ako tetku Terézu Kocúrku.*

Výprask sa nekonal

Od malička chodila každý deň do kostola. Sväté omše bývali ráno, deti si zobrali školské tašky a z kostola rovno do školy. Pochádza zo Závodu. „Pán farár Pichňa bol na nás prísny. Keď na náboženstve chodil pomedzi lavice, ruky mal za chrbtom a znenazdajky zvykol neposlušníkov bodnúť prstom pod rebrá. Z náboženstva som vždy mala „jednošku“. Raz pán farár položil veľmi ťažkú otázku z katechizmu. Chodil rad za radom po laviciach a žiadal od každého odpoveď. Nikto tú správnu nevedel. Keď prišiel rad na mňa, preskočil ma so slovami: „Ty budeš odpovedať posledná. A ak ani ty nebudeš vedieť, celá trieda dostane výprask!“ Našťastie, odpovedala som správne, bitka sa nekonala,

s pobavením spomína tetka Teréza. Staručký katechizmus, spomienku na roky detstva, darovala pravnukevi Miškovi. Rád miništruje, pripravuje sa na birmovku. Keď bol malý, u starenky na Húškoch „varoval“. Pani Húšková to vidí ako dnes: „Zbadal ma kľučať na kolenách a hovorí: starenko, aj ja sa budem s vama modlinkat!“

Od strachu a od zimy

K viere ju priviedli rodičia: „V tých časoch sa nešpekulovalo. Vieru rodičia odovzdávali deťom, do kostola chodili všetci. Každú nedeľu sme chodili na nešpor. A po nešpore na muziku. Na tú sme sa ako „mariánky“ museli vypýtať od pána farára. Nikomu to nepripadalo čudné. Taký bol poriadok. Aj keď som prišla neskoro večer

domov „od muziky“, kľakla som si a desať minút som sa modlila.“

Prešla obdobím vojny, bola dievčaťko. Pamätá si z nej niečo? „Pravdaže. Cez vojnu som sa naučila modliť ruženec k slzám Panny Márie. Boli sme schovaní na povale a naše mamy sa ho vždy začali modliť. A my deti s nimi. Potichu, aby sme sa neprezradili. Jedného večera tata, stareček a strýc Pavel sedeli v kuchyni a odrazu sa otvorili dvere. S mamou sme skočili za dvere a rovno do komory, bola tam tma, elektrina ešte nebola. Otec vlastným telom zakryl vchod do komory. Ruský vojak nakúkal, hľadal ďalšie osoby, ale tma nás nevyzradila. Nenašiel nás. Zakryli sme starými kabátmi a čušali. Veľmi som sa vtedy triasla. Od strachu a od zimy.“

Keď putovala celá dedina

Pani Terézia Húšková s lásku spomína aj na púte v časoch mladosti. A nedá jej neporovnať s dnešným obrazom kresťanského života. „Keď sme chodievali do *Marietálu* na púť, my - dievčatá sme si cestou ľahli do „lepkavého rozmarínu“, omotali sme si ho okolo hlavy a v cieľi našej pešej púte (pútnici zo Závodu cestovali do Zohoru vlakom, odtiaľ do Marianky pokračovali pešo – pozn. aut.) sme spievali pieseň *Vstávajte hore, panenky...* V kostole sme chodili okolo oltára a za ním sme venčeky kladli na jedno miesto. Poklonu sme vzdávali poležiačky. Tak už dnes vzdáva vďaku málokto.“

Toto miesto miluje. Pred kostolom Božského srdca Ježišovho na Húškoch.

Všimli ste si, že v kostole na cintoríne je jeden veľký kríž bez tela Pána Ježiša? Tetka Teréza vie o ňom svoje: „Vyrobil ho strýc Homola. Kríž s nami vždy putoval do Šaštína. Niesli sme ho tam aj späť a doslova sme sa cestou predbiehali, kto ho poniesie! Najviac mi v pamäti zostala ďakovná púť, ktorú sme vykonali po vojne. Nebudete veriť, ale putovala celá dedina. Do nohy. Išli sme sa poďakovať za to, že sme prežili. Sotva si dnes vie niekto predstaviť, že by sa na púť vybrala celá dedina.“

Kilometre na „kole“

Po sobášii s Vendelínom z Húškov sa jej novým domovom stala osada neďaleko Závodu. Do našej obce

S najstaršou vnučkou Lenkou.

odvtedy najazdila stovky, tisícky kilometrov! „Panenka Mária ma ochraňovala,“ zamýšľa sa tetka Teréza. „Každý deň na bicykli do závodského kostola. Cestou som sa vždy pomodlila dva sväté ružence: jeden cestou tam, druhý späť. Raz som spadla, bicykel na mňa. Nemohla som sa spod neho dostať. Hovorím si: keby aspoň išlo auto okolo, aby mi niekto pomohol! Ako na potvoru žiadne auto nešlo. S Božou pomocou som sa spod bicykla horko-ťažko dostala, obzrela som si nohu – začínala síce modrať, ale na mňa predsa čakala svätá omša v Závode. Pomyslela som si: ej, veru dobre, že žiadne auto nešlo, aspoň ma nikto takúto dochrámanú nevidel! Po svätej omši v kostole na cintoríne si ma pán farár Mášik obzerá:

Zabíjačka. S mužom Vendom chovali každoročne aj dve svine.

„Vy máte čiernu nohu! Zaveziem vás domov.“ Pani Húšková na to: „Co ste, pán farál, já pojedem na kole! Jak sem dojeua, tak odjedem.“ Teraz už piaty rok na bicykli nejazdí, po operácii kolena si netrúfa.

Akurát na požehnanie

Raz zažila riadne adrenalínové dobrodružstvo. Na Hromnice sa vybrala s najstarším synom do kostola, bol silný dážď. Hlavy mali sklonené, dívali sa len pod nohy. Na nohách gumáky. Asfaltová cesta od Húškov ešte neexistovala. „Ideme, ideme po pamäti, bez slova. Odrazu hľadáme na seba – ideme nejako dlho! Sme pri kanáli, ocitli sme sa pri potoku. My sme poblúdili! Kadiaľ ísť? Zbadali sme svetlo, bolo to na novom majeri.

Požehnanie synovi Jožkovi pred sobášom.

Prebrodili sme sa cez kanál a priečne sme sa dostali k majeru. Tam sme sa spýtali na cestu. Od Trajlinkov išiel traktor, ten nás kúsok cesty do Závodu zviezol. Do kostola sme prišli akurát na požehnanie. Pane Bože, ty vieš, že sme chceli prísť aj na omšu! Nikdy by som neverila, že sa také niečo môže stať, ak by som to sama nezažila.“

Život na Húškoch

Osada vždy žila ako jedna rodina. Obyvatelia si postavili kultúrny dom vlastnými rukami. Keď sa v niektorom dome robili rezance, každá žena vzala svoju dosku a nôž už aj bežala

pomáhať. Keď bola v niektorej rodine svadba, pomáhali pri nej všetky ženy. Dnešná samota na Húškoch nie je pre pani Húškovú jednoduchá. Mladšia dcéra Pavlína chodí s rodinou každý víkend. Pomôcť s hygienou, upratať, zapliesť vlasy. Dlhé vlasy tetka Tereza dodnes nosí spletené do vrkoča a oviazané okolo hlavy. Je verná tradičnej úprave vydatej závodskej ženy. Pochovala dvoch synov. Postretlo ju to najťažšie, čo môže matka prežiť. Smrť dieťaťa. Dokonca dvakrát. Aj tu jej pomohla viera. „Pomáha mi prekonať ťažké chvíle. Nejedem raz si poplačem. Modlím sa za duše svojich synov každý deň.“

Aj Ježiš trpel. Vydržím!

Modlitba za budovanie Európy podľa kresťanských princípov. Tetka Teréza ju vytrvalo a poctivo predmodlieva na konci každej svätej omše v kostole Božského srdca Ježišovho na Húškoch. Sleduje hádam politiku? Vidí, že sa neraz Európa vzdalaľuje od kresťanských hodnôt, od cyrilo-metodskej tradície, ktoré tvoria jej základy? „Ale nie, politiku vôbec nesledujem. Sem-tam si len zapnem televíziu Lux, tam také neukazujú. Pán farár Kudláč mi tú modlitbu dal a požiadal ma, aby som ju predmodlievala,“ hovorí s pokorou. Úcta ku kňazskému stavu v každom slove, v každom geste.

Na pána farára Pichňa zo svojho detstva nedá pani Húšková dopustiť. Duchovný otec Eliáš Pichňa bol farárom v našej farnosti v rokoch 1934 – 1952. „Učil nás: pri pozdvíhaní v strede svätej omše sa „udierame“ do prs: „Pán môj a Boh môj. Pozdravené buď sväté telo Ježiša Krista, ktoré sa za nás na kríži obetovalo. Ježišu, verím v Teba, dúfam v Teba, milujem Ťa.“

Na snovej prísahe.

Dnes už sa v prsia nikto „nebije“. Zakázal to niekto? Kam sa to stratilo? Veľa ľudí nadáva na politikov. Každého sa pýtam: a ako často sa za nich modlíte?“

Hoci má 87 rokov, dodnes každý jeden deň začína aj končí modlitbou. Hoci ju kolená poriadne bolia, kľakne si a povie: aj Ježiš Kristus pre nás trpel a ešte ako! Vydržím.

Ivana • Foto: autorka a archív T. H.

Kto je tetka Teréza

Terézia Húšková, rodená Mikuličová (87). Rodičia Ignác a Terézia Mikuličovci mali 3 deti. Terézia sa v roku 1952 vydala, s manželom Vendelínom si na Húškoch postavili dom. Mali 4 deti. Synovia Jozef a Štefan už odišli do večnosti, dcéra Helena žije pri Mariánskych Lázňach a Pavlína v Skalici. Pani Húšková pracovala na družstve na Húškoch, jej pracovné dni patrili poľnohospodárskym prácam: okopávala, zbierala zemiaky, pracovala pri ťatve. Ovdovela v roku 2000.

Hodová tajnička

_____ (tajnička) je anjel vyššieho rádu.
Slovo má pôvod v gréčtine.

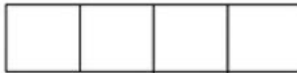

5.

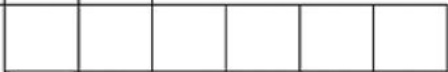

7.

1.

2.

CH

3.

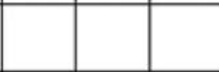
4.

5.

6.

7.

1.

2.

6.

4.

3.

Prípravil: Samko

Svätý Gregor Veľký, pápež a učiteľ Cirkvi

Sv. Gregor sa narodil v Ríme okolo roku 540 do veľmi zámožnej a politicky vplyvnej rodiny. Gregorovi rodičia Jordán a Silvia žili príkladným kresťanským životom a uctievať sa v Cirkvi ako svätí.

Gregor dostal kvalitné vzdelanie a čoskoro nastúpil na úradnícku kariéru. Nasledoval tak svojho otca - senátora a v roku 572 dosiahol vrchol kariéry, stal sa prefektom mesta Rím. Po otcovej smrti sa rozhodol opustiť všetky občianske posty, aby sa utiahol a vo vlastnom dome založil benediktínsky kláštor sv. Andreja. Sám prijal rehoľné rúcho. Pápež Pelagius II. ho ustanovil diakonom a vyslal ho do Konštantínopolu ako svojho vyslanca. Pobyť v Konštantínopole bol pre mnícha Gregora veľmi dôležitý. Nadobudol priamu skúsenosť s byzantským svetom a oboznámil sa s germánskym bojovým kmeňom Longobardov, ktorý potom v rokoch pontifikátu vystavil jeho schopnosti a sily ťažkej skúške. Po niekoľkých rokoch ho pápež povolal späť do Ríma a urobil ho svojím sekretárom. Boli to ťažké roky: ustavičné dažde, rozvodňujúce sa rieky a hlad trápili mnohé

oblasti Talianska i samotný Rím. Prepekol aj mor, vyžiadal si mnoho obetí. Medzi nimi bol aj pápež Pelagius II.

Klérus, ľud a senát v roku 590 jednotomyseľne zvolili za jeho nástupcu na Petrovom stolci Gregora. Nový pápež sa hneď húževnato pustil do práce. Mal jasnozrivý pohľad na skutočnosť, nesmiernu pracovitosť pri riešení cirkevných i civilných záležitostí, trvalú

vyrovnanosť pri odvážnych rozhodnutiach. Z obdobia jeho pontifikátu sa zachovala rozsiahla dokumentácia vďaka Registru obsahujúcej jeho listy (takmer 800). Medzi problémami, ktoré v tom čase sužovali Taliansko a Rím, bol jeden zvlášť závažný pre civilný i cirkevný sektor - problém Longobardov. Na rozdiel od byzantského cisára, ktorý vychádzal z predpokladu, že Longobardi sú len barbari a lúpežníci, ktorých treba rozprášiť a vyhladiť, sv. Gregor hľadel na týchto ľudí očami dobrého pastiera, usilujúceho sa ohlasovať im slovo spásy a nadviazať s nimi bratské vzťahy v očakávaní budúceho mieru. Usiloval sa o obrátenie mladých národov a o nové občianske usporiadanie v Európe - španielski Vizigóti, Frankovia, Sasi, imigranti v Británii a Longobardi boli adresátmi jeho evanjelizačnej misie. Na čele skupiny mníchov poverených Gregorom, aby išli do Británie evanjelizovať Anglicko, stál sv. Augustín z Canterbury.

Pápež Gregor kupoval a distribuoval obilie, podporoval núdznych, pomáhal kňazom, mníchom a mníškam žijúcim v chudobe. Platil výkupné za tých, ktorí upadli do zajatia Longobardov, zabezpečoval prímerie a bezpečnosť. Vydal presné inštrukcie, ako sa majú využívať majetky Cirkvi na jej živobytie a evanjelizačné dielo vo svete. Treba ich spravovať precíz-

ne a podľa zákonov spravodlivosti a milosrdenstva. Túto intenzívnu činnosť vykonával Gregor napriek chatrnému zdraviu. Pôsty, ktoré praktizoval v rokoch mníšskeho života, mu spôsobili vážne poškodenie tráviaceho traktu. Gregor si svätosťou života a plnou ľudskosťou dokázal získať dôveru veriacich. Bol to človek ponorený v Bohu. Zaslúžil sa aj o reformu liturgického spevu. Doteraz sa používa pri bohoslužbách gregoriánsky chorál - liturgický jednohlasý spev, ktorý je pomenovaný práve po ňom.

Pápež Gregor I. Veľký zomrel v roku 604. Pochovali ho najprv v stíporadí pri starej bazilike sv. Petra, kde boli pochovaní aj iní významní pápeži. Neskôr uložili jeho telesné pozostatky priamo v bazilike pod oltár, ktorý mu bol zasvätený. Podľa nového liturgického kalendára sa slávi jeho pamiatka v deň jeho biskupskej vysviacky - 3. septembra. Hoci mu história dala prívlastok Veľký, on ako prvý používal titul „servus servorum Dei“ (sluha Božích služobníkov).

Svätý Gregor je patrónom chudobných, učiteľov, študentov, hudobníkov, spevákov.

Atribúty: pero, kniha, holubica, čajka, pápežská tiara

Pripravil: Pavol
Zdroj: internet

FARSKÁ MATRIKA

Sviatosť krstu prijali

Oliver Linder	* [REDACTED] krst	14. 07.
Mia Sofia Prevajová	* [REDACTED]	14. 07.
Zoe Stupavská	* [REDACTED]	28. 07.

Manželstvo uzavreli

Adam Hollý	a	Kristína Klvačová	14. 09.
------------	---	-------------------	---------

Do večnosti sme vyprevadili

Martin Horváth	† 04. 07.	pohreb 08. 07.
Štefan Michálek	† 25. 07.	29. 07.
Alojz Studenič	† 28. 07.	31. 07.
Jozef Majzún	† 09. 08.	14. 08.
Vendelín Pavelka	† 21. 08.	23. 08.
Ján Benkovič	† 23. 08.	28. 08.
Ľubomír Šurina	† 17. 09.	20. 09.

POZVÁNKA

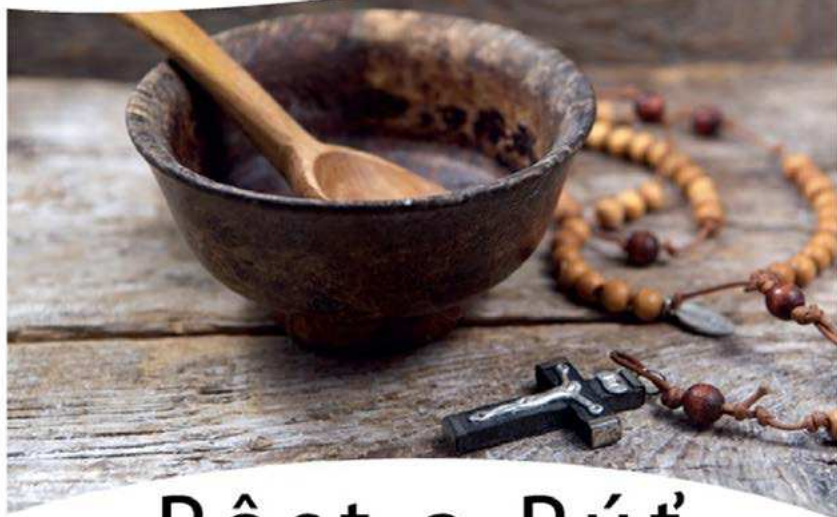
Podme sa postiť a modliť za kňazov

Ako po iné roky, aj v tomto hnutie Modlitby za kňazov pozvalo veriacich do duchovného zápasu za našich kňazov. Na sviatok Sedembolestnej Panny Márie 15. septembra sa začala na Slovensku **40-dňová reťaz pôstu a modlitieb za kňazov**. Vyvrcholí **Púťou za kňazov v Národnej svätyni v Šaštíne 26. októbra**. Viac sa možno dozvedieť na webe www.postaput-zaknazov.sk. Nachádza sa tu na stiahnutie aj tabuľku pre 40-dňový pôst. Naši členovia farského spoločenstva sa do nej už zapisujú a rozdeľujú si jednotlivé dni modlitieb. Môže si ju stiahnuť aj jednotlivec a do tabuľky zapísať na každý deň niektorého konkrétneho kňaza, za ktorého ten deň obetuje, bude sa zaňho modliť.

• red -

Pôst a Púť
za kňazov

Pôst a Púť za kňazov

15.9.-24.10.2019

40-dňová reťaz pôstu a modlitieb
za kňazov

26.10.2019

bazilika **Sedembolestnej Panny Márie**, Šaštín-Stráže
Mons. Daniel Ižold gen. vikár, p. Faustyn Wesolowski,
p. Michal Krysztofowicz gen. predst. bratov Tešiteľov,
relikvia sv. Margity Márie Alacoque

www.postaputzaknazov.sk